

Tractatus Quartus.

elicere nunc hac nunc istac exultationes. p
agitationem. concussionēs studij vehemē
tis. pauclās emicātes scitillulas. put istas
excessiū amoris hoc vel illud verbum inse
rit ad aciem mentis pstringēs ista; et gerēs
Aut vero sub alia similitudine. stude fami
liaris esse vocibus amoris. in loco peregrin
ationis tue. non se adeo poterunt occultas
re. qn familiari? in te magis. et magis p dēt
et intelligibilem. nunc hoc modo. nunc alz
tero manifestent. vel nutibus etiam se et ge
stibus insinuent. Peregrinatēs pariter in
exemplū habe. qn barbari sint. Pueros
quocq; colludentes. necdum pfectis. resonā
tes verbis qui quomodo se intelligere p sue
scunt/imitari coneris. Deinde beatam
et pulcherrimā mulieruz postulem. vt nos
illo respiciat pieratis. et amoris oculo/qua
li respecta fuit a deo salutari suo. Aq nos
imperet respici. saltē ut amare fleamus
exemplo petri. Respiciat terram cordis no
stri et faciat eaz tremere. Et ab illo tremore
suo concipiām spiritū salutis. qui in amo
ris spiritum aliquando transformetur. et
bymnum tūc canamus cum alacritate cor
dium. Magnificat anima mea dominū.
Magister Irritas meum querendi studiū
de plurimis. s; aliorū me vocat (vt audis)
occupatio domestica regularis. Dies crasti
nus. sollicit' erit in id ipsuz. Discipul's. Ex
peditus mereperies. ppetius sit nobis deus

Sequitur Quart'
tractatus per tragma seu dialogum de ma
rie beatificatione. Pernotulas. lxxij.

Notula Prima.

Ecce enim ex hoc beatam me di
cent omnes generationes. Di
scipulus. Nonne cor nostrū ar
dens erat in nobis besterno col
loquio. dum de canticis cantorū marie
simul et salomonis conqreremus quasi fa
bulantes pegrini. necnō dilatata corde vī
deremur anbelādo spiritū attrahere. Ma
gister. Demini et visa est renouarivt aqui
le iuuentus nostra senilis quodāmodo et
cana in exteriori homine. sed interior: reno
uatur de die in diem. si assit verbuz dei refi
ciens ipsum. si iesus instar peregrini nec p
inde cognitus se comitez coniūcerit. si ape
ruerit sensum nobis et intelligam scriptu-

ras. hymnorū et maxime psalmoꝝ et can
ticorum. Osi letalem exhibere dignabitur
q loquifaienre. Surge prope amica mea
coluba mea. formosa mea et ceteri. Discipul's
Osi iam hyems congelationis spiritualis
transeat. si gelicidū torporis. si imbris stil
licidium assidue tēptationis abeat et rece
dat. si flores pulcroꝝ aspectuū appareant
in terra cordis nostri dante domino beni
gnitatem. Osi tempus putationis et reses
cationis cure omnis superflue adueniat.
si vox turris castē gementis et consolati
onis lucu bono audiatur in terra sensualita
tis nostre. conformantis se rationi vt con
cordet philomene et alande contemplatio
nis alacris/turris susprium. Osi fucus
iam nō maledicta nec solis onusta verboꝝ
folijs/pferat grossos suos in signū fructus
post suavis. Demū si vinee bonarum ope
rationum. dent odorem suū bone fame in
vitam et letificationem dei et hominū qd
secuturuz sit o magister agnoscis. Mag
ister. Quenam anima frater est tam bes
bes et gelida. que non ad rocem blandien
tis amici. ver dilecti quem sequitur exper
giscatur. Que non tota liquefiant. se iūz in
in se non continēs p̄p̄is terminis desides
riorū. sed effluat in dilectū currat post ro
cantē se ētis noībus. Surge inquit pro
pe amica mea. Surge que male iacues
ras. cum adolescēte perdito. proprieata pa
ternam adire misericordiā. vt accūbat sup
collum tuum. detq; in accubitu tali. nar
dus humilitatis tue. odorem suum. vt ius
re voceris amica. suscipiens pacis osculuz
et speciosa recipiens primā innocentie stos
lam cum anulo fidei. Proinde facta colū
ba. midices in foraminibus petre. in ca
uernis macerie. Petra autē erat christus.
Tu in figura clauorū. in cauerna latens.
vscg ad patefactionē cordis. fidei deuotio
ne subintrans illic reponas sanctaz medi
tationum pullos tuos. Oste de dilecto pe
tentia faciem tuam. iam colore roseo decos
rem et vernantem in aspersione sanguinis
agni immaculati. Sonet vox tua in aurib
us dilecti. que dulcis sit in laude confes
rens in iubilo. Deniq; sis vinea florens.
desideris odoriferis. q; qua vulpecule par
vule intentionū dolosaz. diffugiant capte
Surrepunt enim quandoq; suffodientes
ad elationis precipicia. et vineas radicē
demoliunt et corrodunt. Osi postmodū fas

habeat anima talis. iam facie decora. iam
voce suauis. suspirabunda dicitur. **Dilectus**
meus mihi et ego illi. qui pascitur inter li-
liadonec aspiret dies et inclinentur umbrae.
Discipulus. Quid oro vult hec inter-
rupta et in explicatione penit' locutio? **Da-**
gister. Andisti iam voces amoris ideo non
perfici quoniam tot occurrit anime deside-
ria valida. ipse nequeunt simul erupere. **L**o-
fundunt se potius et opprimunt. **Sentit**
amas. quicquid exprimere potest. nihil ad
hoc quod optat satis est. Quare dat se ma-
gis intelligi per interruptiones more inter
iectionum. ab imo pectoris eructatas vel
erutas. Soler inde patere taliter anhelan-
tibus quorundam mittitur illud suspirium.
Discipulus. Da supplementum verborum
istorum. **Dilectus** meus mihi et ego illi:
Dagister. Quis arenulas mari. aut plu-
me guttas dimunere? Quis inscrutabilia
scrutetur corda? Non facilius est id quod
requiris. **Atributo minus** aliquid accipio.
Dilectus meus mihi intendit et ego illi. **Dilec-**
tus meus mihi oculum amoris dirigit.
osculum porrigit. loquitur assentit. blanditur.
et ego illi **Dilectus** meus. mihi finis omni-
um desideriorum meorum. et oium cogitatio-
nū et intentionū cordis. et operationis cu-
milibet seu motio cardo centrum est et axis
et ego illi totum quod dat reddo. **Dilectus**
meus mihi delitiosus est. amorous est. co-
cordans est. suauis est. benignus est. iocundus est. delectabilis est. **Hibi** oia est. **Quippe**
cum quo sum unum cor. una anima. vi-
nus spiritus. Ideo dilectus meus mihi uni-
tur et ego illi. **Dilectus** meus semper dedit
in precium in mortem. quomodo non omnia
mibi secundum donavit. **Discipulus.** Quo-
pacto dicitur se donare deus. qui nesciis ab
est. Qualiter est anima sibi finis desiderio-
rum suorum vel operationum. qui propter
seipsum omnia operatus est secundum sapientē
Dagister. Docet angelica salutatio,
modum donationis dei. Salutatur enim
Maria per angelum. sic anima per spiritum
sancti aliquem instinctum. qui loquitur pa-
cem ad conuersum cor. **Dicit** quoque sa-
lutes. dicens anima secreto cordis silentio.
Salvus tu ego sum. Et illud. Remittunt
tibi peccata tua. Vade in pace. Non eni-
datur salutatio excommunicatis. nec eis quod
cum presentia borrescimus. Sic inuenit

apud deum gratia anima que per cuius fit disposita et organizata suo modo calore vitali grecie
ad susceptionem domini. de quo et a quo vivit anima non minime disponit corpus or-
ganicum per armoniam qualitatuarum dispositionum ad anima rationalis introductionem
faciendam in corpore. Tunc audit anima dominus tecum. quia sedata ad nutum anime ut
fruiatur se. et alio quolibet vivatur in se et permane. Unde fit amoris illa reciproca do-
nationis mirabilis. quo manet in caritate in
deo et deus in eo. **Dilectus** meus mihi sup-
ple se ipsum dat et ego illi se ipsum reddo et me
ipsum cum eo cui quo iam unum effecta sum
Et sic in illa trinitate ineffabiliter perdat filio
spiritum. et filius patri reddit eundem spiri-
tum. sic anima datum sibi dilectum dat. et red-
dit se ipsum sibi qui tribuit. ut sit ipse princi-
pium et finis omnium desideriorum vestri
us. Hanc dignationem amoris inestima-
bilem quia philosophi superbi non posse-
runt nec voluerunt attendere. propterea nul-
las tales ad deum voces depromere cona-
sunt. **Dilectus** meus mihi et ego illi. Fue-
runt idcirco ab huiusmodi epithalamio ma-
rie et salomonis penitus alieni et ad illud sur-
di. Quod attendens christus. exultauit in
spiritu in illa hora. Confiteor tibi inquit
pater domine celi et terre quia abscondisti
heca sapientibus et prudentibus et reuelasti
ea parvulis. Ita pater. quia sic placuisse est
ante te. Non meritum cuiuscunq; ne quis
gloriatur in se. Unde si tale aliquid cecinisset
Maria dices. Deposuit potentes de sede
et exaltavit humiles. **Discipulus.** Quā-
tum intelligo. deus sedat in dono quod in-
format animam vivificat eam. reddens deiformem
et pulchram amabilem et desiderabilem. qui
letatur in operibus suis. maxime in filiis
hominum. **Sed** cur anima dicit aliquando. **Dilectus** meus mihi. ut hec trasferat. ali-
quoniam seponens et dices. ego dilectus meo:
Dagister. Dilecta fert in dilectum suum
duplicem apprehensionem scilicet et moriuam. Vis
apprehensionem seu cognitivam. quodammodo
trahit ad se et in se suum obiectum quod
est verum. **Sed** conuersus est ordo virtutis
motus vel affectus presertim dilectionis
cuicunque obiectum est bonum. quia tendit et exten-
dit se ad ipsum. Causam dat physis. Verum
inquit in anima scilicet bonum in rebus. Unum bonum quod
est appetibile captum imprimitur se per cognitum.

Tractatus Quartus.

Super

onem. non enim velle possum⁹ incognita
Appetitus vero/ quasi circulo quodam. re
dire conatur in appetibile. et se sibi dare: co
municare. vel imprimere. Propterea dici
tur anima dū dilectum cogitat. et imaginez
sui format vel specie: q̄ sibi dilectus impri
mitur. Dum vero diligit. ipa se dilecto dat
et replicat. et ad ipm quasi foris egreditur.

Discipulus. Quid adh̄rem nostram?
Dagister. Multū per omnē modū. Hoc
est illud misticū verbū tpi de dilecto suo. q̄
ingredies et egredi et pascua inueniet. Hoc
item aliud de moysi. qui minauit gregē ad
interiora deserti. vbi vidit dominū in flam
ma rubi. Gregem intellige. totā cogitatio
nū turbam. que ad interiora mentis colli
gitur. Est alter ordo dū. Moyses vocatus
a domino de nube caliginis exiit ad ipsum
sicut christus relicta turba ascēdit i montē.
Sic anima subintrans se et trahens ad se
sponsū per cognitionē. dici potest pasce
responsū. Sic ipm habere in lecto paci
fice mentis. et coangustate. ne sit locus ad
ultero. Exiens vero per dilectionē ad spō
sum trahitur ad sponsi palatium thalamū
vel cubiculum. **D**iscipulus. Quid po
stremo? **D**agister. Siquidem in hac
coniunctione. sponsi et spouse per dilectionē
nem/ consurgit delectatio. dum rursus im
primit sedilectus in dilectam. sugentē ve
ra consolationis sue. Dicitur hinc delecta
tio quasi quedam laccatio. Hinc est fructū
complectans vniuersas beatitudinis par
tes. vt doles. tentionem vel apprehensio
nem inhesiūam pro cognitione et dilectionē
ne pariter et delectatione. Sic fruitionem
descripsit Augusti. q̄ est amore inherere a
licui rei. ppter se in qua mētis delectatio q̄e
scit. **D**iscipulus. Dum rapit nos est
amoris/ oblitū sumus pene inq̄stionem p
mitus occurrentem super verbo tuo o bñ
btā. Ecce enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes. **D**agister. Re
gredi licet quando volueris. **D**iscipu
lus. Pulsat hec animum questio. qua ratō
ne potuit absq̄ spiritu iactantie. humiliis
ancilla domini/ tam excelsum de se pfer
re preconiuiz. Subit inde questio. quo no
mine digniori Maria nominetur. En bea
ta/ que cecinit. Ecce enim ex hoc beatam
medicent omnes generationes. Subse
quitur alia questio. quot modis Maria

dicta sit beata. **D**agister. Conabor sa
tissimacere quesitis his. Et quidez de primo
scieris animā Mariæ magnificasse domi
nū non solum. quia magnus in se est/ ma
gnus a creatura sua predicatur et colitur. Et
etiam quia magnificam reddit anima cui
magna facit qui potens est. Nunquid pa
rum tibi magnificata videtur Mariæ ani
ma. que operationi supra modum magni
fice fuit ausa prebere consensum dicens ad
angelū. Fiat mihi scdm verbu tuū. Quid
est hoc/ nisi siam mater filij cuius pater est
deus? Quid excelsius. quid sublimius vlt
(vt alius vult) arroganti poterit cogitari.

Discipulus. Hoc mouet multos. quo
modo stant simul et in vnū conueniunt/ tan
ta būilitas ecce ancilla domini/ cum tanta
magnificentia fiat mihi scdm verbum tuū
talis abiection cum tali glia? **D**agister.
Doceat nos phia si theologia parum est.
conditions magnifici. seu vim virtutis
magnificentie. Magnificus vtiq; non de
bonore vel gloria curam habet. sed de ope
ribus preclaris. que gloria digna sunt rho
nore. colit lucem. spernit vmboram. Gloria
sua est sicut dicit apostol. testimoniu cons
cientie sue. Non de alieno pender iudicio
cui modicū est si iudicet ab hominibus vlt
ab homine aut ab humano die. Nam qui
se iudicat dominus est. Sit humilis proin
de in fuga glorie. sit magnanimus in ope
ratione magno. cum dignitate meritor.
Deniq; cum gloriat, in domino gloria.
Obseruat hoc magnifica nostra et magni
ficanda. que tota in dei gloria refudit bea
titudinis sue famam. Quia fecit inquit mi
hi magna qui potens est. Non ergo mihi
gloria. gloria sola sibi. Fuisti propterear vir
go beata sicut angelus dei. vt nec benedictio
dictio te moueret nec maledictio. per elati
onis aut delectionis vitium. Que quo
magis gloriam fugiebas. eo magis te seq
batur. sicut vmbra corporis. Esse bona. no
videri volebas. **D**iscipulus. Magnifi
cus/magnorum dignus honorum. nun
quid iniquos indicat eos qui se spernunt

Dagister. Planesic iudicat. censetq;
puniendos. non propter se. sed propter ini
sticiam et alienam vtilitatem. Et vero lons
gediuinus. dat fides cum gratia. magnifi
centiam cum humilitate coniungi. Et inas
nis phia. Dicit ex sententia. Non nobis dñe

D. omnes generationes.

Dagister. Re
gredi licet quando volueris. **D**iscipu
lus. Pulsat hec animum questio. qua ratō
ne potuit absq̄ spiritu iactantie. humiliis
ancilla domini/ tam excelsum de se pfer
re preconiuiz. Subit inde questio. quo no
mine digniori Maria nominetur. En bea
ta/ que cecinit. Ecce enim ex hoc beatam
medicent omnes generationes. Subse
quitur alia questio. quot modis Maria

non nobis / sed nomini tuo da gloriam.
Zibi gloria . nobis autem confusio / qui serui inutiles sumus , qui nihil habemus
 quod a te uon accepimus ! sua tibi dona
 confitemur et reddimus . **V**olum ut ad lo-
 cum unde excent flumina gratiarum reuer-
 tantur . ut iterum fluant te donante sis ma-
 gnificus in sanctitate et gloria . **D**iscipu-
 lus . Non est quod contradicam . dic de se-
 cunda questione . **D**agister . Enunci-
 asse videtur propheticō spiritu plena / ver-
 bigena nostra / q̄ hoc nomen adiectiuū ap-
 propriate sibi et antonomatice daretur per
 omnes generationes . velut nomen epithet-
 icalē sibi datum . sibi debitū . sibi pla-
 centissimū . necnon conuenientissimū iō-
 cundissimū et appropriatū . **D**ignare
 nos laudare te virgo sancta . o ter quaterq̄
 beata . Beata primo que credidisti clamat
 Elizabeth . Beata secūdo quia gratia ple-
 nascom̄ Gabrielis salutationē . Beata ter-
 tio et benedicta . quia benedict⁹ fructus vē-
 tri tui . Beata quarto . quia fecit tibi ma-
 gna qui potēs est . Beata quinto . quia ma-
 ter domini . Beata sexto . quia secūdata vir-
 ginatis honore . Beata septimo . quia nec
 primam similem vīla es nec habere sequen-
 tem . **D**iscipulus . Numerasti numeros
 beatitudinē sub quadam generali laude .
 quid censes si ad specialia descendam ?
Dagister . Descendam placet . Sicuti
 plenior dabitur intellect⁹ preconij quo bea-
 ta dicitur per omnes generationes . Offer-
 tur animo triplex beatitudo . Una vie per
 spem . altera patie per rem . tercia quasi me-
 diat inter spem et rem . inter viam et patrias
 qualē habuit manifeste christus quez fuis-
 se viator et scđm animam . et comprehenso-
 te scđm spiritū / nullus ambigit theologus
Morro qualis sit beatitudo per spem et
 gratiam . norū cōmuniter fideles christia-
 ni Qualis preterea sit beatitudo glorie vi-
 demus nunc per speculuz in enigmate . cre-
 dentes eam esse quaz nec oculus vidit nec
 auris audiuit . nec in cor hominis ascēdit
 Recogitata vero duplet hec beatitudo . vi-
 am aperit ut tercia quasi media cit⁹ cogno-
 scatur . quia minor est q̄ glorie consumma-
 te . et maior q̄ solius spei et cōmunitis gracie
Ne abhorret hec distinctio theologis-
 ca / phisica considerationē . que ponit virtu-
 tes primas politicas . secūdas purgatori-
 as . tertias purgatiā animū . quas aristoteles

vocat heroicas . Nec beatitudo que purga-
 tiā animi . vel heroicā excellē tie dici po-
 test / fuit in beata nostra dum uiueret . super
 omnem purū hominez / sicut beata residet
 in patria super omnem angelicam potesta-
 tem . hoc est quea nullo vincitur illustrius
 scđm Damascenū . Et iuxta hierachicam
 Dionysij legem / continet eminenter om-
 nem perfectionem creaturarum tanq̄ infe-
 riorum . ut iure dicatur Regina mundi et
 domina . Vis igi⁹ breui compendio Da-
 rie beatitudinē . notaz tibi fieri . da sibi per
 eminentiā quicquid in creaturis videris
 melius ipsum q̄ non ipm . Et si non for-
 maliter tamen eminenter q̄q̄ distāter a deo
Et quoniā p̄t̄ceps fuit in via virtusq̄s bea-
 titudinis vie scilicet in patrie ponem⁹ aliq̄s
 de conditionib⁹ beatitudinis eterne . p q̄s
 gradatim veniam⁹ ad petita vel ad peteu-
 da . **D**iscipulus . Expediēs iudico . nec
 audiendi tenebit me fastidii . etiā si preco-
 gnita narraueris . **D**agister . Est beati-
 tudo spirit⁹ que separatur ab anima . id est a
 sensuali portione . Nec fuit in christo via-
 tore . Nec in spiritib⁹ separatis viget . Ha-
 bet nihilominus anima suam beatitudinē
 duz resumerit incorruptibile corpus a spi-
 ritu beato . Dicitur incorruptibile pro tol-
 lenda calūnia quaz vellē aliqui struere de
 resuscitatis iustis / tempore passionis quo-
 rum spiritus statim in descētu spirit⁹ chri-
 sti in limbū patrū beatificati sunt . quando
 momordit christus infernū . saluādo spiri-
 tus istos p beatificā visionē . de qua latro-
 ni dictum est . Hodie mecum eris in paradi-
 so . qui purgandū fortassis aliqd habebat .
 nisi priuilegium nouitatis + aduentus re-
 gis / ipsum sicut et alios multos . sorbitan et
 omnes tunc a purgatorio liberasset . **L**as-
 les inqm̄ spiritus beatificati . si corpus nō
 incorruptibile suscepserunt . aut quia mori-
 tui sunt scđm quosdam / sequitur vnū mi-
 rabile q̄ tales fuerūt cōprehensorēs in cor-
 pore mortali sicut christus . Sequitur ei-
 tam q̄ fuerunt bis mortui . sicut Lazarus
 cum statutum sit omnibus semel mori fm
Apóstolum . Respondent quia apostolus
 non negat quin pluries . At vero nulla fit
 ambiguitas de resurrectione nouissima .
Sunt autem tres dores spiritus beati . sic
 separatus auit coniunctus . que sunt frui-
 tio visio et ſētio . **S**ūt q̄uor ipius aieſēsi
 tūne resūpto corpe glioſe qđ plene ſbditū ē

Tractatus Quartus.

tam anime q̄ spiritui. Unde reddetur clausus, impassibile, agile, subtile. Holo tamē existimes q̄ spiritus et anima sunt in eodem homine modo vel tunc due nature distinſtive, vel due anime et essentie, licet fuerit alius quando articulus in anglia condemnatus dicere q̄ noui sunt due anime in homine eodem/rationalis et sensitiva. Prior vero sententia tenenda est, put ecclesiasticis dogmatis continet. Dixit christus q̄ potestatez habebat ponendi animā suā, s̄q̄ illa sit spiritus, norauit euangelista. Tradidit spūm **Discipul⁹** Pridē ita dixisti, pridem ita nouisti, expone quod ordiris? **Dagister** Quia loquimur de dotibus que solet attribui nubentib⁹ Sponsus enim dotat sponsam, et nulla creatura non vuit divinitati (ut eccipiat ania christi) dignior fuit dei sponsa noīari. Maria vti p sponsi et spōse metaphora dum inquirim⁹ beate Marie laudes, atq̄ preconia, dū viaticum pegrinaretur in terra. **Discipulus** Gratanter ac letus accipio, q̄ senus in his assumptionis sue solennijs / dum cantica canticorū resonare ecclia tanq̄ epithalamium suū / materia conquirēdi iocundissima ministret. **Dagister** Inuiduerte quē admodū tres in matrimonio succedit grad⁹ Est enī matrimonij initiatū estratum, est consummatū. **Discipul⁹** Scio, s̄q̄ quid ob hoc texere vis? **Dagister** Volo dicere virginalē spōsam nostrā / in triplices hunc statū, triplicē habuisse beatitudinez. Beata respice primo modo / dū ab instanti creationis spūs sui, initiatū est matrimonij cū eterno sposo deo, per arram fidei, spei caritatis et ceterarū virtutū. Beata respice secundo modo, dum matrimonij plene consummatū est in assumptione corporis et anime / cū eternitate dotū suarū. Beata intellige tertio modo quando matrimonij fuit ratū in conceptione filij dei, et dein ceps p gratiā consummatū, ne dissolui posset p peccati q̄uis ad cubiculi secretū, primo fuit in assumptione introducta vbi fuit et est matrimonij consummatū. **Discipulus** Iaz velut per rimulas, incipiori dere quo tendit iter tue deductionis? **Dagister** Videbis apertius si paucula de donibus enumerauero potius q̄ docuerō. Tres idcirco dicuntur dotes, sponse ad cubiculum sponsi recepte et gloriam, visio fructio et tentio, que respondent tribus theo-

logis virtutibus vie, que sunt fides, spes, et caritas, et tribus anime viribus, rationali concupisibili irascibili. Dicitur in q̄ igitur dotes, quia sunt habitus disponentes tres istas vires secundum mentem, que est spiritus, immo vñ tunc cum sponso spiritus, ad actum qui beatitudinem constituit, quiq̄ sunt intuitiva visio, et actualis fructus cū eternitate. Ad quid valent dices iste dotes? **Sane** quatenus spōse suppetet, unde portet iungū suauissimum et onus leuissimum beati cōiugij, ubi sit mens suo modo parens verbi et sacrarium spiritus sancti. Numquid vide tur talis, tantus filij educatio iugis et eterna qualis habet ipsa mens verbigena. **goian** vnum mater et filia, **Discipulus** Louenisse credim⁹ hec tria simul in **Maria**, sed quo pacto conueniant in mente rationali non ita perspicio ut virgo dicatur mater et filia? **Dagister** Virgo nomi natura propter sinderisim, que nunq̄ violatur. **Pater**, quia parit in se verbum, rorante desuper patre lumen, cuius est filia, cuius filio nuptialiter coniuncta est. Quid ni tunc psallet et exultet Mariæ spiritus in deo salutari suo, laudans, psallens et iubilans pleno totoq̄ cordis affectu, hoc canticorum cantici amoris per amore cantici nuptiale, quod dicitur epithalamium. Cantici nouum, ppter illuz, qui noua fecit omnia. Tenor huius cantici consistit in essentiali beatitudine visionis dilectionis et fruitionis dei, que semp vno et inuariabili tenore subsistit et resonat. Porro respectus creature, tam in verbo q̄ in proprio genere, mouet ad canticum multiplici varietate decorum tanq̄ pro discantu. Hece dubitaueris omnes et singulas in vnum concurrere, mentalis spiritus affectiones, Formabitur enī melodia spiritus, ad exemplar armonie siue melodie dinialis, que stabilis semper insemanens fastidire non potest, tanq̄ assidue renouetur. **Habes** ecce veritatem conclusionis vnius quam tu tibi declarasti quandoq̄ postulabas, si **Maria** in hoc canto se in omnes perfundebat affect⁹ vel anime passiones. **Discipulus**, Habeo forte pro statu glorie, q̄uis ambiguum videatur, si sint in spiritibus beatorum omnes affectus, tot et tales, quot et quales sentimus in via, immo non est dubium de dolore. Non enim erit amplius ibi lucus neq̄ clamor sed nec ullus dolor? **Si gr̄**

De hoc statim videbimus. Tu colligas et intelligas interea quale fuerit cantus beate virginis quod vocibus alternatum. duz iam adepta fuerat beatitudinem illaz que dicta est superior ad beatitudinem solius vie proxima et vicina beatitudine patrie. Quid si viatores aliqui exercitatos pro co-suetudine sensus mentis habentes possint cum promptitudine voces affectum scdm notulas quinque vocalium sparsas persil labas psalmorum. vnamquaque concinere vel formare. **D**iscipulus. Concludit intelligentia tua. quod rationabilis sit conclusio quod non ita recipienda est. quasi vox quilibet affectionis. retineat sonum integrum. franguntur enim quadam allusione non aliter quod in compositione dictionum videmus. Non enim hec dictio magnificat plene sonar. istas litteras magificat. sed in unum colliguntur quasi tertium mixtum sonum. **U**isus est philosophus. hoc exemplo. duz de mixtione tali loquere elemotorum. quod manent quidem in mixto. sed refracta. vel secundum essentiam ut placet Aquicenne. vel ut Buerrois secundum proprias qualitates. **D**agister. Exemplum placet quod inquisitione philosophica presupponit. Exemplum aliud. video multis aromatibus simul tritis. ex quibus odor tertius mixtus resultat quandoque plus redolens aroma predominans. Coapetur exclamatio cantorum. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula summi ex aromatibus mirrae et thuris. et sequitur et vniuersi pulueris pigmentum. Exemplum aliud est in nostro lacet enim pueri distincte prius sonent. et remissa postmodum iungunt littera pauperrima cum vocibus istis. tandem vsu continuo cantant sine vocibus notularum quod tandem exemplum. in contrapuncto. deinde indiscantur plus apparent. unde valeamus ad musicam cordis transferrerationem. ubi celeritas maior est atque facilior sonoritas affectionum spiritualium. quod sit exterior vocalium. **D**iscipulus. Das primum uten digama mistico cantorum cordis. Unde palam sit non esse sistendum iugiter in his quinque vocalibus. a.e.i.o.v. **S**ed nec in singulis deliberate pausandum est affectibus Alioquin fantasia plus tandem ledetur. quod intelligentie recreatio proueniret. **L**ux iuramentum sensualis nos quotidianie do-

cet cantus. **S**ed manet dubitatio morta de beatis deo iubilantibus. apud quod sola vox leticie. et nulla spei. nulla compassio. nulla timoris. nulla denique doloris resonare videatur. Et hec dubitatio verti potest ad beatitudinem Marie virginis. pro statutie. proxima statui patrie. quando conformatum erat sua in omnibus voluntas prouidentie dei. que in sui dispositione non fallitur. **D**agister. Habebit hoc ultimus de conformitate voluntatis locum proprium. Ceterum de affectibus beatificati spiritus edoceri poteris. per similitudinem de terminationis abundantier tradite per doctores de virtutibus moralibus et theologicis. et de donis beatitudinibus et fructibus permanenter in patria. Quorum finalis est resolutionis quod in quolibet bono habitu reperiatur aliquid quod dicit perfectionem sed in pluribus coniunctus est aliquid pro statu viae imperfectionem notans vel indigentiam. **F**ides dicit innitentiam prime veritatis. spes diuine liberalitatem. caritas diuine bonitatem. et horum quodlibetique bonum est perficiens spiritum. **S**ed imperfectio nem respice. **F**ides importat enigma. spes cum enigmate futuram fruitionem. caritas vero a deo. quis hic non consequatur intuituam visionem. **P**enitentia dicit detestationem peccatorum. **T**imor fugam separationis a deo. **C**onpassio seu misericordia. promptitudinem auxiliandi. zelus amorem iusti. Et ita per omnia reperies aliqua de se bona si coniunctos defectus absuleris. ut a penitentia peccatorum commissum. a timore periculum cadendi. a compassione misericordiam cui nunc oporteat subveniri. **S**ic itaque de singulis affectionibus beatorum spirituum. quas theologia vocat extenso nomine passiones. que non sunt in spiritu rationali. maxime separato. secundum realem mutationem quemadmodum philosophi stricte loquuntur de passionibus sensitivae anime. **A**ffectio autem spiritum immutans/intentionalis est sicut gaudium et desiderium de deo. odium vel disiplenia de peccato. resiliens in deum et ab inferno. affectus succurrendi alieno incommodo. **D**iscipulus. Etsi magna pars questio nis soluta cernatur per exemplum de virtutibus. ramen descripto beatitudinis affert. **Dm.**

Tractatus Tertius.

scrupulum, quoniam beatus est qui habet quicquid vult scđm antiquos, et Augustinum qui addit nihil mali vult. Beatus dicitur quasi bene actus, cui omnia optata succedunt scđm Cassiodorum. **Dagister.** Conclude primo per ethimologiam beati contra stoicos, qđ virtutes non sunt i sensibilitates, quia dicitur beatus quasi bene actus, ergo bene motus, ergo non insensibilis. Et hec certe concedunt de affectionibus intrinsecis rationib⁹, sed sensuales omnino detrahunt a sapiente quasi sareos virtus efficiat. Porro non est de ratione beatitudinis, qđ beatus statim habeat qđ quid vult optandum maxime circa alteruz sed absolute beati voluntas sicut semper cōformis est diuine voluntati sic semper impletur. Et huius declaratio proprium locum habet. **Superest** distinguere de spiritibus affectionum receptiñs. Aliqui sunt ipassibilis effecti, et h̄ cōtra passibilitatem leiuā vel corruptiā v̄l' abiectiā perfectionis debite, vt in celo, quoniam nihil impedit, imo confert esse passibilis passionē pfectiua, sicut dilectio dei, suaq; fructio. Nonne celum impassibile dicitur primo modo quod lumine solis cernitur mutari. Alius est spiritus rationalis atq; receptiūs leiuue passionis etiam vt spiritus est, et hoc qđ tidianum est nobis viatorib⁹ velimus noslim⁹. Et de damnatis spiritibus fides credit, sed modus alio loco dicendus est. Est tertia vel fuit in nonnullis spiritibus proprietas, que dedit eis posse non pati passione leiuā vel disconuenienti, qualis fuit pro statu nature institute, et qualiter erat in anima christi, nisi sponte passiones suscepisset. Vides ne igitur qđ primus spiritus per passiones nō leditur qualecunq;, nec si poneretur in stagno sulphuris ardantis haudet assidue, nec gaudium minuunt a lie iuncte affectiones, sicut compassio defientium, detestatio peccati, resilitio reuerentialis in propriā paruitatem quetimoris species est. Odium deniq; vitiorū, qđ est zelus bonus, et ira de reliquis imperfectiōne semota. Tertius spiritus suo modo carebat leiuis passionibus in primo parente, et nunc forte sic in Enoch et Helia Sed an beate nostre talis fuerit exultatio spiritus in deo salutari suo, non arbitror afferendum, quin voluerit tam anima qđ spiritu,

non enim glorificatus fuit spiritus suus, si cut spiritus christi, nec voluntate sola passionibus leiuis subiacebat. Nam inquit Simeon ipsius animaz, pertransibit gladius. **Discipulus.** Fones sunt immuniti ab omni peccato nostra brā, et si sic cur passa est, quia quicquid patimur, peccata nostra meruerunt. **Eva** deniq; fuisse ante lapsum, ipsa Maria pfectio, quia tūc poterat nihil pati. **Dagister.** Notata est alibi responsio, qđ in Maria fuit necessitas originale peccati contrahēdi, scđm causas inferiores, scđm legem propagationis et cōiunctione viri cum femina. Ex enim superior preuidicauit huic necessitatī preueniendo casum, persanctificationem et gratiam. Sic dicit in alio casu sanctus Thomas, de occurrentibus tempe iudicii obuiā christi in aera, qđ si nō moriantur, hoc non est scđm causas inferiores quib⁹ habebant necessitatem moriendi. Nec est cōtra apostolum dicentem, statutū est hominib⁹ semel mori deinde iudicii, quia privilegium superioris hoc suspendit. Non secus est in proposito de Maria, a necessitate contrahēdi originale peccatum, preuenta et priuilegiata, et excellentissime sic redempta qualis terredimi non egebat. Jesus christus quia per carnalem concubitum non formatus, Dolores idcirco pertulit Maria, nō omnino sponte sicut filius, sed nec penit⁹ in uoluntarie sicut nos in quibus motus virtiosi preueniunt iudicium rationis, quos ratio preueniebat in Maria. Alioquin yesnialia saltem commisster. Nihilomin⁹ dolebat ppter spiritum passibile, et statim, cū omni tamē moderatione et fortute, et merito continuo, Cōplebat insup illud apicum. Haudete in dño semp, itez dico gaudete. Sciebat, qđ dñs sibi p̄t̄m⁹ erat et fuerat, supra ceteros viatores, qđ notavit cū subiūxit p causa exultationis sui spūs. In deo salutari suo, qđ respexit inq; būlitatē ancille sue. Juxta p̄missum p̄ Esaiā. Sup quē respiciā, nisi sup pauculū et contritū spū, et trementē f̄mōnes meos, t̄huis certa esset nō min⁹ ap̄lo, qđ neq; mors neq; vita r̄c, separer eā a caritate dei que erat in xp̄o Jesus salutari suo. Et ideo cōtinuo gaudebat plus qđ in sola spe, sed minus qđ in reglorie Ecce habes in hac dictione beatā. E, pro spe, habes a pro leticia. Jam supra spēm

additur tertium a. dum venit in gloriam.
Huc pro canticis accedit incidentes consideratio nomis huius beatitudinis. quod quinq[ue] vocales/ quinq[ue] significantias affectuum in se claudit. Tercerum quia dixisti. omne quod patimur. peccata meruisse. vero est propter originale peccatum. quod removit probibus lesiuas passiones cum peccatis. Nostra denique beata semper habuit gratiam gratum facientem. que originali supereminenti iusticie. qua primitus ornata fuit Euadus perdidit. **D**iscipulus. Accepisse puto sufficientem pro elicita prius conclusionem deductionem. de cantico Mariæ secundum omnibus affectiones sub omni facilitate formatas per organum cordis. ubi fulgebat mentis verbum sententiosissima numerositate representans velut mirabiles rationes rerum instar patrie. licet adhuc in enigmate vie.

D. Et vero putas ne crededum. quod vocale canticum addiderit nonumque. hec beata.

Dagister. Sane puro/ matime in ista pegrinatio laboriosissima comitibus Iesu pueru et virginali sposo Joseph. ut adimpleret ad litteram illud Psalmiste. Lamentabiles mihi erat iustificatiōes tue. in loco pegrinationis mee. Cur pterea non cecinerit corpalem recreando laborem. nūc psalmos patris sui David. nūc canticum proprium. nūc illud Zacharie. nūc Simeonis alludens sponsu blandienti et dicenti. vox tua sonet in auribus meis. vox enim tua dulcis. Nunquid existimas beatam nūfam in iocundissimo partu. et post partum. dux natus erat salvator mundi. concinuentibus angelis. Gloria in excelsis deo. siluisse. Num quid non infanti posito in presepio et flentia. debuit et consolatorium fesceninum. dulcis surro velut aure tenuis resonaeret. Quid vero de celesti ritu propriarii nuptiarum cōlecturas. que nuptiis alienis interfuit hilariter honorādis. et vino de aqua facto. gratuita pietate solandis. Quid in templo nutrita et de canticis syon edocra. debuit que so silere. **D**iscipulus. Brata commemo ras. que non abhorret a pia credulitate. etiam si addideris iustum Joseph cu[m] pueru Iesu non nūq[ue] una cecinisse. Sed hec hactenus. q[uod] seculi prudētib[us] in oculis suis (q[uod]bus omne q[uod] putat sublime videre) nuge videbunt aniles et indigne. q[uod] si non multo amplior fuerit humiliatiōis. vel crucis misterii. vel lotio pedū. imo generalis actio nouissima.

mi viroꝝ. q[uod] factū est. ppter nos opprobriū boīm et abiectionē plebis. q[uod] sint ista q[uod] dicim⁹ de Maria. **D**agister. Das materiā diſ solutiōis p[ro]p[ter] facte q[uod]n[on]is tue. cur erūpens in canticū nouuz dixerit brā. **M**agnificat alia mea dñm. Sane q[uod]d magnificētius eo cui magnificētia eleuata est super celos. Quid in talē magnificaret h[ab]et magnificū p[re]dicaret. Quidni toto nisu dilataret. et extēderet aīe sūmū ad ei⁹ amplexū. Quidni p[re]rea. crebrius altnaret affectū suos. fm nos tulas vocaliū. mō de leticia in cōpassionez sentiēs q[uod] miseratiōes dei sunt sup oīa opa eius **P**recipue nūc. q[uod] misericordia dñi plena fuit terra. q[uod] cōplēta est postulatō psalmitæ. Et veniat sup me misericordia tua domine salutare tuū secundum eloquiu[m] tuū. quādo misericordia et pax osculate sunt. q[uod] deus dedit benignitatē. et terra nostra dedit fructū suū. q[uod] timidus. dolēs et languidus homo per sapientiam accusatus. per iusticiāz damna[re]. et punitus per potētiaz. suscep[er] ad gratiā p[ro]p[ter] viscera misericordie dei nostri in quib[us] v[er]itauit nos oriens et alto. glorificatōis et ne spē afferēs. q[uod] soluta mors d[icitu]r. datur triūphus gratie **D**iscipula Lohcio. Tales inenarrabiliter cōtemplationes. beatam nostram sub omni celeritate in momēto. in ictu oclī. in nouissima tuba contulisse. et in affectum suauissimi cor[de] traducendo cantasse. Iurta et supra p[ro]missionem notularū ut sit in verbulis seu minutis discantū. Intonās igitur voce serena p[ro]sonuit post Elisabeth p[re]conium. immo tonuit et exclamauit voce grandi ad aures seculorū oīum. **M**agnificat anima mea dñm. Tale tuū carmē nob[is] dīna maria quale sopor fessis in gramine. quale p[ro] estū dulcis aque saliente sitim restinguere ruo. Sed redit ad cor. cur non dicit Maria? **M**agnificat anima mea dominum.

Dagister. Altiori repetam⁹ principio. dicens **M**arie linguam fuisse calamū scribe velociter scribentis. hoc est spiritus sancti qui nedum velociter. sed multipliciter scribit. adeo q[uod] non est yota vnum positum sine causa. non est aper vnuſ tam in significatione q[uod] in ordine frustra locatus. Ecce perpenditur q[uod] lata et laura sit mensa sapientie sacre queror epulas et fercula ministrat quod possunt a quocunq[ue]. veri et salubres sensus elici. secundum quadruplicis expositōis

• Dm. 2.

Tractatus Quartus.

genus. Preuidens igitur spiritus sanctus seminarium quinq; vocalium non esse pretereundum a posteris. sed inde significantes alias modo quo nūc fecimus. et facti sunt aliij subtilius eliciendas. voluit primum cantici canticorum. Marie versiculus. terminari sub hoc nomine trisillabo domini num. tanq; neuma p̄prium. o. i. v. Discipulus. Mirum vero cur canticum summe leticie finiuit in voce doloris et mestie. q; lem. v. quinta notularum designat. Magister triplex occurrit hic. et nūc mystica ratio. Prima quatenus ex prima vocali. a. et ultima. v. redderetur quasi diapente que ē quinta perfecta. Altera quatinus fieret an thteton seu contrapositio gaudij ad mero rem. Tertia pro laude humilitatis. que cātica vie soler in dolore terminare. quasi diceret. Quomodo cantabimus canticum dominum in terra aliena. Sit proinde grauior solidior et eminentior ipsa salubris leticia quetali fine stabilitur interrogatione humane miserie. sed non absq; misericordia quam iunctum sibi notat. Discipulus. Non dilataueris nūc hanc imaginatō nem. sed te confer magis ad causam litteralem. Magister. Ista quidē litteralis est quia secundum litteras. Sed ad intentionem tuaz dico q; initii sapientie est timor domini. Si ego dominus ait ipse. vbi ē timor meus? Timor (ut scis) ad antiquā legem spectabat. sicut ad nouā amor. Dominus preterea plus respicit opus creatōis et poetē. Un ab omnibus magnificādus ēē cōcedit dñs. Namē vero qd est de salutaris mens ad opus recreatiōis et grē. nemo christianus ambiguit p̄tinere. Ideo cur debuerit subesse qui vides. Discipulus. Fili prius ostē disses quēadmodū. bītā nostra particeps iuēculaz tympanistriaz / potuit altnare repēte p̄priās meditationes et affectū. non ita satisfaceret mihi r̄fisiones tue. q; talē neq; conseq; celeritatē. Magister. Dat cām q; ait. Corp' qd corrūpit aggrauat aiām. et depnūt terrena habitatio. sensuum m̄lta cogitātem. Nostrē vero beate cōuersatio iam erat in celis. iam qd dotes corporis glificati inchoabat. ex abūdantia virtutū. nec nō dominū spūs sup aiām et corpus. vt esset inde corpus agile fīm omnes vires cognitiuas et motiuas subtile. Preterea clarum nec ita passibile ut nostrum quod preuenitura p̄mis motib; sed tamē ista minus qd nūc

in patria. Discipulus. Deus aliquod in dicium corporis Marie spiritū nō p̄gravant̄. Magister. Preueniebat spūs suus. corpales intus motus. qui nati sunt obsequi rōni. Non grauabat eam puerperiū. nulla labes tyrānicē rebellionis ex forte / colaphizabat eam. deniq; nullao. in se cōmotōes illecebrosē carnis sensit. sed a respicientib; se sedauit. Credi similiter debet q; ab audientib; serenissimā vocem eius. Secus de aliarum vocib; que ad gehennam inflāmant. Ideo nec predicare p̄mittuntur. nec cant̄ apud eas caret discrīmine. plusq; sibulus colubri vel serpentis quarum sunt oculi ut aspectus reguli. et ras̄ cus germina virtutum eradicās et exp̄rēs. Discipulus. Sentio quos et quas tantū illud secus et ista diuersitas a Maria. Sed virum caruerit tentationib; inimici. Magister. Non oportet. q; satan si ausus est tentare filiū dei. quomō non tentasset matrem: qd ei cessit ad palmā victorie multiplicis et aureole. ut coronaretur q; legitimate certasset. quia nō vt Eva succubuit tentatori. Volebat p̄terea cuz dolentib; gaudens cum gaudentib;. sed virtuēs moderatione summo. vt plus de vulnerib; et neribus aiarnū p̄ virtū. qd corpori p̄ pestē et gladiūr̄r̄ere. exemplo filiū plus dolentis ingratitudinem nostre nequicie. qd tormentū mortis p̄prie suo modo. Quarenoli dubitare. q; canticum suū iocundissimū et iocunditare inceptum. instituerit. Maria cū timore sancto. cum zelo bono. cum viscero sa cōpassione. cum spe et multo desiderio. quaz v̄gebat caritas. exclamare. post ascensionem filiū sui. Filie hierlm̄ nunciate dilecto q; amore languco. Discipulus. Ut lemm̄ cōparares beatitudinem Marie qua nūc frui. ad beatitudinē vie. que licet fuisse sit p̄bata singularis. nūbiominus patric par non fuit. Cum enim pretulisset Jesus Jobannem inter nos mulierum subiūxit. Qui minor est in regno celorum maior est illo. Itaq; rem mihi feceris. vestis qd suis accōmodam / que recolimus. Magister. Suscipe nūc oculis intelligentie. et aures erige fidei. quemadmodum magnificauit hodie Maria dominū. ridens fascie ad faciem christū qui sibi magna fecit et inscrutabilia. prius in terris nūc in celis. Discipulus. Constituit ipsa sola hierarchiaz scđm sub deo trino et uno hierarchy

primo et summo.apud quem hierarcham
humanitas filij sui sola sublimata sedet a
destra virtutis dei per unitatem supposi-
ti. **D**agister. Suscepit ipsam dominus
recordatus misericordie sue collocans ipsam
super omnes choros angelorum.apud
quos videtur beatus Johannes baptista
primus post Mariam positus in ordine se-
raphin loco luciferi simul et alii per qualitate
meritorum usque ad insimum ordinem an-
gelorum.sub quo repositos dicunt salua-
tos ex solo christi merito.deficiete proprio quod
secundum hierarchiam constituunt. **M**ag-
nificata est ita hodie beata virgo.ut regis
na celi immo et mundi iure vocetur habens
preminentiem et virtutem influitas super
omnes. Principatus habet dimidium regni
domini sic dici potest sub typo Mester et Assue-
ri. Regnum quippe dei consistit in potesta-
te et misericordia. Semel locutus est deus
duo hec audiui.quia potestas dei est et tibi
domine misericordia. Potestate domino
remanente cessit quodammodo misericor-
die pars christi matri sponsorum regnanti.
Hinc ab ecclesia tota.regina misericordie
salutatur. **M**agnificat.hodie dominus
quia magnificata pre omnibus diebus vi-
tisue. Plenius gratie complementum.hodie se-
cura recipit Nulla dies ipi festiuor>nulla
desiderabilior iocunditate refluit. Felicior
par hodie gloria filii in corde quae via
trit in corpore generat.imo iam non me-
minerit pressure.quia natus est homo in
mundum alterum et in sinu patris collocatus:
O quatis hodie.o qualibus armonie mo-
dulis adacta celestis melodie catilena re-
sultat. Nulla post christum vox suauior>nulla
penetrabilior et acutior>nulla liquidior
exaudiet. Consonat ei pro tenore grauissi-
mepresso.grauissimus et infim peccatorum
lucifer cum sunul vulgarium et stridentibus dano-
toz rugitibus. Consonat inque quod in sticie
voces co-sentaneas molli modo cantui me-
lodizat.sed eis ve ve deo autem gloria et ma-
gnificentia in secula seculo. **E**cclauit
spus inhibans prius in deo salutaris suo.nunc
impleto fundit biatu desiderij requiescit
in intimo sinu sposi dilecti dei salutaris sui
Prudentia depacabatur osculetur me oscu-
lo oris sui. Pruis ubera sponsi sitiebat.pri-
ustrahis se post se postulabat. Hodie toto
amplexu nunquam abrumpenda.totu sponso

beata coniungitur. Inebriatur ab libertate
te liberu sponsi et torrente voluptatis nulla
iam necessitate trahenda potatur. **T**ra-
bat nos per se deprecamu cuius nomem olenz
effusum. ut currat in odore vnguentorum
suum. **C**urrant in via quedam adolescentule
scilicet virtutes et actiones portionis infer-
rioris. Ita per metaphoram nominaueri
mus. Haudent omnes per virtutes esse fe-
cudas. secundet enim infecunditatē meri-
tis eius vir noster dux virginitatis nostre.
que est superior portio mentis nostre.
Gloriabam se introductā in cellaria regis. q
si sub clave custodira. cui modo omnia pa-
tent. secreta regis celestia. **S**tillet nobis de
promptptariis paradisi plenissimis refrige-
rans potu aduersum estū virioz. Nulla iam
sibi nigredo. vel fuscudo. nullā per solis exus-
tionem decoloratio. nulla iam pugna filios
rum matris sue contra se. nullā vinearū ba-
benda custodia. omnia quippe parata. om-
nia secura sunt et tranquilla. **L**u beata
dilectioni tuoz optabunda petebas. Indica
mibi quem diligit anima mea. ubi pascas
ubi cubas in meridie. ne vagari. id est va-
ne agi incipiam post greges sodaliū tuorū
Lernis nūc dilectum. nimia claritate similitudine
et feruore. per intimā et meridianā visionē
ut nullus sit amplius euagandi timor. nul-
lum discrimen oberrandi post greges factorum
pastorum. qui sponsi se similabant/
micos. sed fallebant. **N**on iam audies
quasi sub ambiguitate sermonis. Si igno-
ras te o pulcherrima mulierum. que deum.
quete que omnia cognoscis. percul hinc pro-
cul egredi periculum post vestigia gregoz
nulli superunt bedi fedoz affectuū pascendi.
nulla pastoz tabernacula pluravidebū
tur. quoniā tibi est vnu ouile et vnu pastor
omni diuisionis suspicione reiecta. qnī scā
deus ad ethera/potestates aereas debella-
sti. nihil aduersum te malignantes spiritus
posse sentientes. Admirari potius oportet
demones et pauescere quasi querentes
inter se. Que est ista que ascendit per defi-
tum. quasi aurora consurgens. que nobis
est umbra mortis et terribilis ut castroz aci-
es ordinata. **N**on est quidem incredibile
christum fuisse cuius currus erat decem
milibus multiplex per angelos dicens se-
cum multam ex purgatorio captiuitatem.
ob honorem noue coronationis ipsius. q
• Dm. 3 •

Tractatus Quartus.

regina misericordie et domina gratie et ma-
ter misericordie, sub cuius imperio sunt om-
nia iura regnum, ut in suo nomine flecta-
tur omne genu celestium terrestrium et inferno-
rum. Quis aliter ad filium benedictum, qui
tamen subditus dignatus est esse illi. **Lau-**
sam meditor alteram cur **Maria** compara-
tur equitatu dei in curribus pharaonis. **Ta-**
non propter se, sed propter nos viatores
quos a diabolico **Pharaonis** defendit in-
cursu. **Confugiam** ad eius opem, quoni-
am submergit **Pharaonem** istum regem sup-
omnes filios subbie, et hoc cum curribus et
equitibus amarissime penitentie lachrimose.
Quotiens dispersis superbis mente cor-
dis sui, depositus potentes affectus de sede
tyrannidis, et exaltavit humiles penitentes
eos esurientes implens bonis, quibus inuitat
dicens. Et a generationibus meis implemi-
ni. **Discipulus.** Quo pacto **Mariam** spūs
id quod est proprium dei confessus est, fecit in-
quit potentiam in brachio suo, dispersis sup-
bos mente cordis sui. **Hagister.** Cum
spōsus et spōsa spiritalis sint unius spūs cur-
non eadem poterit esse vox amborum, quibus
dispariter hec impetrādo, iste imperā-
do fecit potentiam. Quidni spōsus cōmu-
nicet sponse verba sua, que sibi tribuit ur-
ba sua, fatemur quod non potest operari creatu-
ri, non innitēdo prime cause potentie. Qua-
re nec omnes potest nec creatrix vnde, proprias
primarias auctoritatē dīci potest, etiā vbi
possit tantus instrumentum ad effectū creatio-
nis assumi, nullo presupposito materiali
principio, cooperante deo ad efficaciam suum
velle. **Discipulus.** Expedite faciliter
cōtrouersia doctorū. Si habuerit omnium
potentiam anima christi sicut omnium sci-
entiam, et si creatio cōmunicabilis sit creature.
Sed quid sibi vult, hec additō in brachio
suo. **Hagister.** Usitata est transumptio
qua per brachium significatur vis opatiua:
sit in deo, sit in angelis, membris carentiis
bus corporeis. Verum altior est perscruti-
atio, ut per brachium filius dei insinue-
tur, sicut per digitus spiritus sanctus, ut ibi si-
si in digito dei ejus demonia. Operari quod
pedicere pater per filium, quod omnia facta
sunt et sine ipso factū est nihil. **Discipulus.**
Nunqđ si deus non esset trinus in personis re-
latiue constitutus, sed esset unicum supposi-
tum absolutum, scđm errore iudeorum et pbi-

losophorum haberet potentiam cōmunicabili-
ad extra pductuam. **Hagister.** Dici so-
let quod ad impossibile sequitur quodlibet, cuz
ergo deus ppter immensitatem suam, et infinitam
cōmunicabilitatem de necessitate flu-
at (ut ita dicam) in triplice subsistentiam
personalem/relatiuam ad intra/aliquin non
se pfecte cōmunicaret, quia nimirum non cō-
municaret se nisi velut vmbritate, vel vni-
bratilie, et quasi puctualiter in creaturis, p
ma cōmunicatione non posita / cuius vestis
gūn reperiatur de necessitate in quolibet opere
diuino/vbi relucet potentia patris sapientia
filii, amor spiritus sancti. **Filibolum** ma-
gis ad intentionem querentis puto respons-
dendū quod cū potentia dei put ad extra respicit
et opando se extendit, est eadem in quali-
bet personā, et scđm istaz, opera trinitatis sit
omnino indiuisa, vide et suppositio quibus
impossibili sequi potest ex illationis con-
sideratione / quod dei potentie cōpeteret, crea-
turā pductio sicut modo, in quib⁹ relucit
similis potentia, sapientia et bonitas creato-
ris. **Discipulus.** Vide p̄babilis illatio.
Sed cur dictura virgo beata dispersit super-
bos mente cordis sui premisit, fecit poten-
tiam in brachio suo, tamen dispersit super-
bos / esset omnipotēs proprium. **Hagi-
ster.** Credo legerat apud Job dum dice-
tem, dispersis superbos in furore tua, et respici-
ens omnē arrogantē humilia. Sequitur
ego p̄tebor quod saluare te possit dextera tua
quod significaret hoc esse proprium soli dei.
Discipulus. Cur **Maria** non cōtentā di-
cered dispersis superbos, addit mente cordis
sui. **Hagister.** Sunt qui referunt hanc ad
ditionem, non ad superbos, sed ad dispersit, ut
mens cordis sit ipse deus dispendens, cōno-
tando morem humanum qui mente recogno-
tit ex affectu cordis dum hostes perdere et eos
deponendo a sede pestilētie humiles vult
exaltare decessos. Dat enim frequenter scri-
ptura, cor deo, ut illuc tactus dolore cordis
intrinsecus. Et alibi de David, Inuenti
rum scđm cor meum, Et filius dicit de cor
de patris genitus, cum patri mens seu me-
moriam secunda tribuit ab exponentib⁹ mi-
steriū sublimissime trinitatis. **Sunt ali-
bui respondentes** **Mariam** voluisse vebe-
mentē exprimere superbiā et intrinsecus radi-
catam, dicendo istos non qualicunque modo
nec leviter superbos, sed mente cordis

sui. qualis est demonum superbia. qualis
fuit hominū diuinitatis honorem usurpa
re querentium. Aut certe superbi dicunt̄ bas
bere cor nedū disp̄sum sed mentem cordis
dum mens ipsa quodammodo sublevata
est a corde. nec eadem vti fuis esteis. vt in
habentibus absorptum. vel ablatum indi
cum. p̄terea deterius q̄ bestie vel pecora
presſi latet. Legesi non taliter dispersos
dat intelligere Habuchodonosor. cui cor fe
re datum est. humano corde mutato Quo
contra dum cor humilium bene contritus
et atra puluerizatus in mortariolo peniten
tiae seu sub dupli mola. timoris et spei. red
diſib⁹ cor plus q̄ humanū. et fit vas in ho
norem capar dei seu gratia plenum. Sup
biſiunt tanq̄ columba seducta. non habet
cor. dicentes ex sententia. et cor meū derelict⁹
quicme. et illud. Cor meum conturbatum
est in me. dereliquit me virtus mea et lumē
oculorum meorū et ipsum non est mecum. Quo
contra pollicet humilis christus sui
perbie victori Dabo ei sedet̄ meū in thro
no meo. sicut et ego sedi in throno p̄ris mei
Quid oro celsius. quid amplius exaltatū
Discipulus. Sentio hanc materiam
r̄berriam aperiūsti ad loquendū de dis
sione cordis. quam assiduis fluctuationib⁹
bus ut in mari feruentī compellimur expe
nri. Sed hanc dispersionem israel mistici
quis cōgregabit. quis vniert. quis sedabit.
S. **D**agister. Dedit hoc intelligi palā bea
ta Maria. cautatrix nostra. nam superbis
am mente cordis sui dispersit. si taliū opu
lentia sit inanis et vacua. que sine pondere
virtutis raptatur per iania. nec gratia cor
suum stabilitur consequens et humilitas
innitens deo sita sedeat. et vt iusticiam esu
riens. iusticie fructibus sit satiata et repleta
iam non ad instar arundinis vento quoli
bet vanitaris agitanda. **D**iscipulus.
Consequens est fateor. **D**agister. Tai
lem deniq̄ suscepit. id est sursum ad se ea
pit. tanq̄ puerum. qui vere israelita est.
in quo dolus non est. dominus recordat⁹
misericordie sue. Beatus ergo vir cui non
imputavit dominus peccatum. nec est in
spiritu eius dolus. humilem enim spiritu
suscepit gloria. Hec exemplum nobis
longe querendum est. Ecce ancilla do
mini. cuius dominus humilitatem respe
xit. quam ideo beatam dicent omnes gene

rationes. quia fecit nūbi magna qui potes
est. cuius nomen sanctum. cuius misericor
dia in generatione et generationes timenti
bus eū. qui vt timerent et preuenit et dedit
Hodie sibi Mariam de seculo neq̄ eripi
ut. et extulit ad dexteram suam. Ita verifi
catam conspicimus psalmiste gloriationē
quia inquit inflamatum est cor meum.
Quo inflamatum si non igne quem mi
sit filius suus in terram et voluit vehemen
ter accendi. Et trenes mei commutati sunt
mirabili prorsus commutatione. vt absq̄
viri copula funderet operatione spiritus
sancti prolem benedictam. Etego ad nū
bilum redactus sum. scilicet propria repu
tatione et nesciui. Quare. Quia anima
mea conturbauit me propter quadrigas
aminadab⁹. quis spontaneus interpretatur
Discipulus. Que suūt be quadrigae?
Dagister. Sunt vel nunciationes
angelice. vel raptus anagogici. hoc est sur
sum ductum in diuinaz caliginem. vel pen
ne columbe deargentate. quib⁹ sepe assūm
ptis diluculo habitauit in extremis maris
ad atria glorie celestis. etiam dum vivet.
Beatus igitur Mariæ spiritus quem elegi
st̄ christe et assūmplisti. Sequitur vt ius
memtum factus sum apud te. Deus enim
sessor est anime sancte scđum Augustinuz
Etego semper tecum. quia deus singulari
ter fuit secum. Tenuisti manum dexteram
meam que spiri alibus adaptatur. et in vo
luntate tua dedixisti me. non temeritate es
lata precipitasti me. Quid tandem. Ecce
consummatio et cum gloria suscepisti. id ē
sursum ad te sumplisti. Scio iaz quid mi
hi sit in celo. Scio quid a te volui sup̄ ter
ram. Nunc omnino defecit a se cor meum
et caro mea. dum absorptus est omne quod
mortale erat invictoria. Deus cordis mei
et pars mea deus in eternum. Propter qđ
magnificat anima mea dominū. Et nos ma
gnificemus deum cuius illustratione spiri
tus. intelligamus que supersunt de cantis
co dum interim paſſabimus.

Sequitur tractat⁹

Quintus per didragma seu dialogum.
Quoniam fecit dominus Mariæ magna
qui potes est. Ubi prima p̄tio est si Da
ria passibiliter mouebatur?

• Dm. 4 •